

Hvor er det dejligt med et forsvar for fællessang – altså en bog om, hvad det gør ved en, når man synger sammen.

Bogen giver en række begrundelser for fællessang. Den præsenterer gode grunde for at synge sammen; det øger f.eks. livsmodet, det er "hjernesmart" (lyser et hensigtsmæssigt repertoire op). Hovedbudskabet fra forfatteren synes derudover at være, at der er behov for at styrke fællessangen.

Ifølge forfatteren fremmer og nærer fællesskab forbundethedsfølelsen. Prehn opremser en række sideeffekter; sangen fremmer samspil mellem indre tilstand og problemløsning (kognitiv sideeffekt), sangen sætter fysikken i gang i åndedrættet, ribbenene osv. ("der er nok ikke nogen anden aktivitet, der sætter så meget i gang"), sangen frigør oxytocin, dopamin, og endorfiner (altså tilknytning, samhørighed, glæde forventning og smertelindring). Ja og så har sangen gode psykiske konsekvenser – så som social støtte, forbundethed og en kerne af dannelse. Når vi synger sammen, opøver vi evnen til at koncentrere os med fælles fokus – og vi synkroniserer vore bevægelser, hvilket fremmer positive følelser og samarbejde.

Blandt mange andre trækkes statements af Løgstrup, Goleman, Kant, Goffmann frem for at støtte argumentationen – alle velanbragte, men det er ikke for alvor teorier, der støtter hinanden, og derved opleves det som namedropping. Som læser får man oplevelsen af at blive spist af med udokumenterede påstande, og det er ærgerligt.

Bogen præsenterer otte tematisk ordnede veje og grunde til forbundethed – og at skabe forbundetheden vha. fællessang som syngende mennesker – og så har Prehn skrevet 29 sange, der lige passer til. Det vil sige at en meget stor del af bogen udgøres af sange, der er skrevet for at fremme en "nutidig pædagogisk politisk" hensigt, som Prehn skriver. Sangene skal oplive og rebellere (Prehns udtryk) for et bedre klima, det grønne, det globale, lykken mm. Hun vil gerne de gamle sange men insisterer samtidig på, at vi må forstå, at dagens Danmark kræver (hendes) nye sange med nye aktuelle budskaber.

Bogens kommentarer om børns og voksnes brug af digitale medier er superfine og kan læses for sig selv. Den ensomhed og isolation som de digitale skærme skaber gælder alle vegne og bør tages alvorligt uden skelen til kun fællessang.

Som læser undrer man sig over, at Prehn ikke nævner melodierne til hendes 29 sange. Der er nyskrevne melodier og becifringer til dem alle, men de tillægges ikke nogen særlig betydning. Men der er ikke mange sange, der kan leve af at være god lyrik eller omvendt ikke megen lyrik uden en god og sangbar melodi. De to sider er lige vigtige. Ofte er det melodien, der gør, at vi nyner videre – også tit uden hensyn til sangens indhold. Peter Bastian skrev for år tilbage bogen "Ind i Musikken" – her var han en inde på, at vi ikke kan sige, hvorfor man synger eller lave musik, det ligger i menneskers natur – men hvis en person ikke synger, så spørger vi til en begrundelse og måske er det en bedre forklaring på sangens betydning.

Bogen vil altså argumentere for fællessangens betydning. Sangene skal være tidstypiske og sige noget om tidens emner. Det er ikke sang for sangens, oplevelsens og oplevelsens skyld.

Prehn opstiller en tematisk oversigt over sange, der skaber forbundetheden (Prehns udtryk) – og som kan støtte læseren i at vælge "gode" sange. Hun nævner ikke, hvor hendes sange skal eller bør være pensum – og heller ikke hvem der skal kunne bruge bogen. Måske er det mest lærere og fritidsledere den er henvendt til, og bogen kan da bruges, hvis man ikke selv er fortrolig med, hvad der allerede findes af sange og er lidt ræd for at kaste en sang ud til en forsamling. Jeg ved, at mange skoler og arbejdspladser synger fælles morgensang – og når man så her kan læse, at det er sundt, så går man måske i gang flere steder. Det må vi håbe, men om det er godt, at det bliver med disse let moraliserende tekster, ved jeg ikke.

Jeg vil nu benytte f.eks., Højskolesangbogen, DGI-sangbogen eller en af de mange andre, der findes. I dem er der stor lyrik, mange tematiske valgmuligheder og revolution nok. Selv om neuropsykologien kan benyttes til at legitimere, at vi synger sammen, så er det på samme måde som med en slankekur – sangene holder kun, hvis de er fyldt med vitaminer og mening.

Poul Anker Møller, Cand.pæd.psyk (tidligere efterskoleforstander og musiklærer)